

14 Addit præterea Gratianus post caput *Dictum* 96. 1. *quæst.* 1. Anastasium propter excessus à Deo fuisse percussum, ferturque pessima, abominabilique morte esse multatum; nam cum ventrem exoneraret, per locum ad id à natura destinatum emisit intestina: quod D. Covar. obiter initio hujus capitis prænotavit ex *glos. ult. in d. cap. Anastasius*, idemque tradunt *Hist. Pontific. tom. 1. lib. 3. cap. 3.* ubi observat Arrium impium eo modo periisse, Epitom. vir. Pontific. & alii. Sed hoc non minus apocryphum, quam quæ Anastasio imputantur, haberi debet, ut sentiunt omnes, qui ipsum tuerentur.

Ibi: *Primum ex eo constat, quod cum Felix.*

15 Hujusmodi rationem pro Anastasio perpendunt cuncti, qui cum ab adversariorum calumniis vindicant, laudati *sup. num. 9.* At posset dici, Anastasium voluisse memoriam defuncti Acacii restituere, ut advertunt Azor. *part. 2. lib. 5. cap. 5. vers. Quinto loco*, Barbola in *collectan. ad d. cap. Anastasius*, *num. 1. in fin.* Id tamen verosimile non est, cum in epistola quam Pontifex ad Anastasium Imperatorem misit, Acacii Eutychianam hæresim detestetur, quæ epistola legitur *tom. 2. Concilior. & apud Baron. tom. 6. annal. anno 497.* Nec verba dicti capitis *Anastasius*, sic interpretari oportet, ut famam Pontificis oneremus, cum possint prout sonant accipi, ut de mendacio calumniantes convincantur. Acacius obiit anno 488, secundum Card. Baron. *tom. 6. eod. anno*, Spondan. *ibidem, tom. 1. num. 1. & Anastasius I.* creatus est Pontifex anno 497. ut assertum est *suprà, n. 1. licet Illecas in Hist. Pontific. ubi proxime*, sexennium, & amplius inter obitum Acacii, & Pontificatum Anastasii præterisse testatur. De hæresi, aliisque facinoribus Acacii plura apud Card. Baron. *sup. ab anno 471.* Spondan. *ibidem*, Illecas *d. lib. 3. cap. 1.* Quapropter Felix II. aut III. (secundum tradita *sup. num. 11.*) eum pena excommunicationis, ac depositionis coercuit anno 484. Card. Baron. *tom. 6. eod. anno*, Spondan. *ibi, tom. 1. n. 4.*

Verf. *Deinde illud.*

Series epistolæ hujus Anastasii, quam D. Covar. memorat in *præfati*, legitur *Concilior. tom. 2.* & apud Card. Baron. sicut jam præmissum est: ejus quoque fragmentum habetur in vita Anastasii apud Luitprand. *de vitis Pontific.*

Verf. *Sed & quod Gratianus.*

16 Gratianus post caput *Dictum* 96. 1. *quæst.* 1. imputat Anastasio II. ad errorem, quod Sacramenta etiam post damnationem ab Acacio collata probaverit, rataque haberit. Sed Anastasii propugnatores, ut D. Covar. animadvertunt, hujusmodi Gratiani lapsus ab ejus ignorantia provenisse; siquidem catholicum est dogma, non impediri valorem Sacramenti propter ministri pravitatem, quanquam schismaticus sit, aut hæreticus, modò aliàs potestatem habeat conferendi simul cum intentione faciendi quod facit Ecclesia. Ideoque Sacramenta ab hæreticis sic

ministrata, quæ iterabilia non sunt, ut Baptismus, & Ordo, repetere apud Catholicos non licet; Christus enim Sacramentorum Author noluit illorum virtutem, & validitatem à ministrorum Fide vel sanctitate pendere, sed ex opere operato effectus suos edere statuit Trident. *sess. 7. de Sacrament. in genere, canon. 8. & 12.* Omnia præmissa patent ex Concilio Nicæno I. *can. 19.* Constantiensis *sess. 8.* Trident. *d. sess. 7. de Baptismo, can. 4. cap. Utinam 72. de consecr. dist. 2. cap. Si quis 28. cum seqq. de consecr. dist. 4.* probantque D. Aug. *cont. Faust. lib. 13. c. 5. lib. 23. c. 9. & lib. 33. cap. 6.* Idem de consensu Evangel. D. Athanas. in *synopsi*, Patres Concilii Toletani I. in *assertion. Fidei*, Pat. Valentia *part. 2. lib. 5. c. 5. vers. Unum est*, Navar. in *Manuali Latino, cap. 22. n. 7.* Guttier. *Canon. lib. 1. cap. 1. n. 55. vers. O immanis*, Dicaill. *de Sacrament. tract. 1. disp. 3. dubit. 11. num. 251. & 259.* Coninch. *eod. tract. 9. 64. art. 9. n. 108.* Leand. in *simili tract. tom. 1. tract. 1. disp. 4. q. 2.* Bassæus in *Florib. Theologic. tom. 1. verb. Sacramentum 3. n. 6.* Castro Palao *tom. 4. de Sacrament. tract. 18. disp. univ. de Sacrament. in communi, punct. 5. num. 8.* Spondan. in *Epitom. Baron. tom. 1. anno 217. num. 1.* ac plures alii, quos dabimus *suprà, lib. 1. cap. 10. n. 28.*

Quæ de Sacramentis generaliter sunt tradita, 17 minimè procedunt in Sacramento Pœnitentiæ, speciali ratione; nam cum ad Sacramentalem absolutionem duplex desideretur potestas, nempe jurisdictionis, ac clavium, ut assertum est *suprà, lib. 1. cap. 10. num. 43.* quanquam Sacerdos per hæresim clavium potestate per Ecclesiam privari nequeat, privatur tamen jurisdictione omni Ecclesiastica, tam quoad forum externum, quam quoad internum. Unde Sacramentum non erit, etsi hæreticus absolvat cum debita forma, & intentione faciendi quod facit Ecclesia. Coninch. *sup. num. 111.* Bassæus *ubi proxime*; ideoque ita hæretico confessus tenetur repetere confessionem. D. Covar. in *cap. Alma mater, part. 1. §. 6. n. 7. vers. Sexta conclusio*, & *vers. Septima conclusio, de sent. excommunic. in 6. Guttier. dict. cap. 1. num. 54.*

At quæstionis est, an in mortis articulo Sacerdos hæreticus validè Sacramentum Pœnitentiæ ministret? de qua fusè Guttier. *dict. cap. 1. à num. 56. qui num. 67. negativè resolvit contra plures*, in quibus est D. Covar. *dict. §. 6. num. 8.* docens periculo hujusmodi urgente, licitè, ac validè Sacramentalem accipi absolutionem ab hæretico ministro, nisi imminet subversio pœnitentis excommunicatione cum illo, Quæ omnia locum obtinent in hæretico, contra quem sententia saltem criminis declaratoria fuerit lata, ut observat D. Covar. & Guttier. *sup.*

His adjiciendum est, irritam non esse absolu- 19 tionem Sacramentalem ab hæretico præstitam de peccatis venialibus, aut mortalibus jam antea per confessionem deletis; quoniam hæc clavibus Ecclesiæ necessariò non subjiciuntur, sed sponte, ideoque clavium potestas, quæ in hæretico residet, satis est, etsi jurisdictionis absit, sicut prænotatum est *suprà, dict. cap. 10. num. 45.* Quid de Parocho hæretico (qui minister Sacramenti non est,) assistente matrimonio juxta formam Tridentini? Colligitur ex Sanch. *de matrim. lib. 3. disp. 21.* & Guttier. *eod. tract. cap. 62. num. 23. & 27.*

Ibi:

Ibi: *Ideo non licet à Catholico Sacramento.*

20 Supposito Sacramentorum valore, quæ per hæreticos conferuntur, servatis servandis, quemadmodum *suprà num. 16.* comprobatur, sequitur necessariò, ut ea iterari per Catholicos ministros nefas sit: quod in Sacramento Baptismatis, & aliis characterem imprimendis verum est, quorum repetitio ad hæresim spectat, prout ostensum est *d. cap. 10. num. 17.* ac Sacris Canonibus, & Principum secularium Sanctionibus irregularitatis, aliisque pœnis coercetur, *l. 9. tit. 4. p. 1. omiffis* juribus aliis, quæ latè agens recenset D. Covar. in *Clem. Si furiosus, part. 1. in princip. n. 8. de homicid.* Quas pœnas nequam evadet is, qui sciens ritè baptizatum, denuò sacra ablutione inundaverit sub conditione, *Si non est baptizatus*, &c. Aug. Barbola in *cap. 2. num. 3. de Baptismo.*

Ibi: *Quemadmodum receptum ac obtentum est.*

21 Semper Ecclesia Catholica ab Apostolorum tempore constanter tenuit, non esse reiteranda Sacramenta ab hæreticis collata, secundum tradita *suprà, num. 16.* Multi tamen viri auctoritate, ac doctrina præstantissimi in contraria sententia fuisse, ut Agrippinus Africa Episcopus, qui anno 217. sub Zephirino Pontifice Concilio aliorum Antistitum convocato ab hæreticis baptizatos quomodolibet, fore per Catholicos ministros rebaptizandos decrevit Spondan. ex Baronio in *Epitom. tom. 1. ann. 217. n. 1.* Similiter lapsus est Tertullian. *de Baptismo cap. 10.* Sed qui primas tulit in propugnando hujusmodi errore fuit D. Cyprianus; nam protervitate nimia semel atque iterum accersitis pluribus ex Africa, Numidia, & Mauritania Prælati, Concilium Carthagine celebravit, cui ipse præfuit, quo Agrippini opinio contra id quod in Ecclesia receptum erat, probata est. Nec D. Cyprianus ac sequaces acquirerunt Stephani I. Pontificis declarationi in contrarium, imò post ipsam ille propriam sententiam enixè, adductis rationibus, tuetur *epist. 74. ad Episcop. Pompei. & Sabratensem*, cui D. August. *de Baptismo contra Donat. lib. 2.* pro Ecclesiæ sententia satisfacit, qui testatur tandem D. Cyprianum cessasse Pontificiæ decisioni, propriumque errorem retractasse, ex quo Ecclesiæ tranquillitas inter ipsos Catholicos nimium est perturbata. De his fusè Card. Baron. *anno 258. & post eum Spondan. in Epitom. tom. 1. ann. eod. ex n. 4.* Illecas *Hist. Pontific. tom. 1. lib. 1. cap. 24.* Padilla in *Chronographia Concilior. pag. 3. vers. Carthaginense I.*

Ibi: *Præsertim non erant infirma, nec irrita.*

22 Minister cujusque Sacramenti validè id conficit, quanquam excommunicatione sit irretitus, de quo plures differentes congeffimus *suprà lib. 1. cap. 10. num. 27. & 28.* ubi de Sacramento Eucharistiæ, ac Confirmationis: quod regulariter verum est, Fallit tamen in Pœnitentiæ Sacramento; nam proprius Sacerdos, aut aliàs absolvendi obtinens potestatem, excipere nequit confessio-

D. de Faria Nova Addit. ad Covar.

nes pœnitentiæ; ita ut irrita omninò sit absolutio (prout de hæretico tradidimus *suprà n. 17.*) modò publicè denunciatus reperitur, aut notorius clericus percussor, quos vitare tenemur: nec proderit consentienti excommunicationis, qua Parochus innodatur, ignorantia. D. Covar. & Guttier. ubi eos laudavimus *suprà num. 17. in fin.* ubi rationem reddidimus.

Ibi: *Est enim hæc vera, & Catholica sententia.*

De Fide omninò nobis tenendum est, ritè ab hæreticis collata Sacramenta fore valida, nec repeti ullo modo per Catholicos ministros posse; nam per sacra œcumenica Concilia sit ab Ecclesia definitum habetur, ut constet ex traditis *suprà, num. 16.* atque ita docent omnes ferè ibidem laudati, & si quis contrà pertinaciter sustinerit, hæreticorum numero adscribendus erit. Spondan. *d. anno 258. n. 12.*

Verf. *Idque accipiendum est.*

Baptisma, in quo aliquis intercessit defectus 24 circa ea, quæ ad valorem ejus necessariò desiderantur, collatum ab hæreticis, vel etiam Catholicis, ministrari denuò debet legitime: quod quidem iteratio non est Sacramenti, cum nullum præcesserit: nec inspicitur persona baptizantis, nam quisquis ille sit, tanquam Christi minister agit, & actio Christi est. Lugo *de Sacram. disp. 3. sect. 2. num. 43.* sed an adhibeantur quæ ex divina institutione ad Baptisma requiruntur: quæ autem ea sint, refert Bonacina *de Sacram. disp. 2. q. 2. punct. 5. n. 12.*

Quod si ambigeretur, num quis ritè esset ab hæretico baptizatus, posset sub conditione, *Si non est baptizatus*, sacrum adhiberi lavacrum: quod generaliter fieri debet quoties de valore Baptismi probabile dubium existit, *cap. 2. de Baptismo, ubi Aug. Barb. cum pluribus in collectan. num. 2. cap. Parvulos 110. de Consecrat. dist. 4. l. 3. tit. 4. p. 1. Pat. Suar. de Sacrament. disp. 22. sect. 2. Valent. sup. tom. 4. disp. 4. q. 1. punct. 4. vers. Secundo notandum*, Bonacina *ubi nuper, punct. 7. n. 11.* Greg. Lop. in *d. l. 3. gloss. ult.* qui observat, non esse satis leve dubium, ut baptisma iterum conditionaliter conferatur. Sequitur Barbola *ubi proxime.* At Bonacina & alii hoc viri prudentis arbitrio committunt.

Verf. *Ex quibus palam deprehenditur.*

Vide prænotata *suprà, num. 9. 13. & 15.*

Ibi: *Eodem sanè jure mer a sunt commenta.*

De hoc *suprà, num. 14.*

SUMMARIUM.

- 1 Gelasius I. quando Pontificatum ascenderit, & de vita ejus, remissive.
- 2 Idem qua Concilia Roma celebraverit.
- 3 De Catalogo librorum sacra Scriptura.
- 4 De divisione sacrorum voluminum.
- 5 Libri Canonici regula sunt juxta quam Fidei dogmata debent examinari.
- 6 Quoad Fidei dogmata & libris, & traditionibus sacris standum est.

- 7 De auctoritate sacrorum voluminum.
- 8 De eorum veneratione.
- 9 Cur Canonica vocentur.
- 10 Ecclesia habet auctoritatem declarandi qui libri sint canonici.
- 11 Utrum in libris canonicis possit error, aut mendacium reperiri.
- 12 Sacra Scriptura auctoritas à Deo provenit.
- 13 Auctoritas Ecclesia non à sacra Scriptura, sed à Deo dimanat.
- 14 Auctoritas Ecclesia, ac librorum sacrorum à Deo proficiscitur.
- 15 Ecclesia dum librum aliquem Canonicum decernit, judicem agit.
- 16 Libri ex traditione pro canonicis habentur.
- 17 Traditiones Ecclesia parvipendens inter hereticos est numerandus.
- 18 Ubi libri Canonici habeantur, opus est approbatione Ecclesia, & n. 27.
- 19 Ecclesia non valet novos Fidei articulos proponere.
- 20 Declaratur conclusio proxima.
- 21 Nequit Ecclesia propositionem hereticam efficere, qua talis antea non erat.
- 22 Limitatur hoc.
- 23 Hereticus non est, qui contra sacra Scriptura textum profert propositionem antequam Ecclesia contrarium de Fide definiat.
- 24 Sine animo ac voluntate delinqui non potest.
- 25 De etymologia & significato verbi Hæresis, remissive.
- 26 Hæresis non est absque pertinacia.
- 28 Sancti Patres aliquando errores docuere, qui hodie sunt hæreses, & tunc pro talibus non habebantur.
- 29 Ecclesia errare nequit quoad Fidei dogmata.
- 30 Librorum sacrorum index apud quos legitur.
- 31 Catalogus sacrorum voluminum ex Tridentino.
- 32 De catalogo qui est in Concilio Romano, quod refertur in cap. Sancta, 15. dict.
- 33 De præludiis, ac defensione Divinorum Cædicum.
- 34 Ex libris sacra Scriptura quidam certos auctores habent, alii non utique, & recensentur nonnulli.
- 35 An David omnes Psalmos condiderit.
- 36 Quot libri canonici à Salomone editi.
- 37 Qui libri ex Canonicis aliquando dubia fidei & auctoritatis fuerint.
- 38 De librorum Ecclesiasticis, & Sapientia auctoritate & auctoribus, cum numer. seqq.
- 47 De libri Job fide & auctore, cum numer. seqq.
- 55 De libro Tobia.
- 56 Concilia generalia & provincialia non errare possunt circa definitiones de Fide.
- 57 De Concilio Florentino generali.
- 58 Tobia historia quoniam tempore acciderit, cum numer. seqq.
- 60 De libris Esdrae, cum numer. seqq.
- 76 De libro Hester, cum numer. seqq.
- 81 De libro Judith, cum numer. seqq.
- 87 De successione Regum Persarum, cum numer. seqq.
- 101 Persarum imperium quomodo in Græcos translatum, cum numer. seqq.
- 103 Vita Regum Persarum, remissive.

- 104 De libris Machabæorum, cum numer. seqq.
- 110 De Prophetis majoribus & minoribus, cum numer. seqq.
- 116 De Evangelii & Evangelistis, cum numer. seqq.
- 123 De Actibus Apostolorum.
- 124 De Epistolis B. Pauli, cum numer. seqq.
- 126 De Apocalypsi B. Joannis, cum numer. seqq.
- 128 De epistolis canonicis B. Petri, cum numer. seqq.
- 131 De epistola B. Jacobi Apostoli, cum numero seqq.
- 133 De epistola B. Joannis Apostoli, cum numer. seqq.
- 136 De epistola B. Juda Apostoli, cum numero seqq.
- 138 Ecclesia Romana bifariam accipitur.
- 139 Verbum Ecclesia, multipliciter usurpatur.
- 140 Ecclesia quomodo fundari dicatur super sacras Scripturas.
- 141 Canonici libri passim Divini vocitari solent.
- 142 De quatuor Ecclesia proprietatibus.
- 143 Catholicum quid significet.
- 144 Cur Ecclesia dicatur Catholica.
- 145 Est Ecclesia una.
- 146 Est Apostolica.
- 147 Ecclesia descriptio.
- 148 Ecclesia includit justos & peccatores, & numer. 152.
- 149 Obijcitur contra argumentum, quod solvitur numer. seqq.
- 151 Est Ecclesia Catholica visibilis qua Romana appellatur.
- 153 Fidelis amittens gratiam per peccatum, Fidem retinet.
- 154 Fides, quam habet qui gratia caret, vocatur mortua & inutilis.
- 155 Absque charitate potest quis Fidem recipere.
- 156 B. Petrus, & ejus successores primatum Ecclesia habent à Christo.
- 157 Quo tempore primatus B. Petro à Christo collatus.
- 158 Illud Matthæi cap. 16. Tu es Petrus, & super hanc petram, &c. exponitur.
- 159 B. Petrus esse fundamentum Ecclesia contra hereticos probatur.
- 160 Damnantur heretici, qui primatum Ecclesia Romana inficiantur.
- 161 Primatus Ecclesia Romana probatur ex Concilio Florentino.
- 162 Hereticus est, qui inficiatur Primatum Ecclesia Romana.
- 163 De verbo Primatus, & Primates, cum numer. seqq.
- 166 Primatus Ecclesia Romana probatur ex Concilio Nicæno.
- 167 Ecclesia Constantinopolitana post Romanam occupat primum locum.
- 168 Ecclesia Romana omnium est caput, Regina, & Magistra.
- 169 B. Petrus Ecclesiam Romanam construxit.
- 170 In Hispanis Archiepiscopus Toletanus Primatum obtinet.
- 171 B. Petrus, & Ecclesia Romana aliis omnibus antefertur.
- 172 Beati Petrus, & Paulus una eademque die martyrii laure à insigniri meruerunt.
- 173 Quo die ac loco.

- 174 Qui Patriarchatus fuerint in Ecclesia primordii, cum numer. seqq.
- 176 De quatuor præcipuis Patriarchis, cum numer. seqq.
- 179 De quinque Basilicis Roma, qua Patriarchales vocantur, cum numer. seqq.
- 181 Emendatur caput Renovantes, 22. dist.
- 182 De Scripioribus Ecclesiasticis, remissive.

De libris Sacris, sive canonicis.

CAPUT XIV.

Gelasius I. Summus Ecclesia Præsul 51. mortuus pariter ac litterarum præstantia cum primis venerandus, Martii die 2. anni 492. Asterio, & Præsidio Consulibus Felici I. I. suffectus est, seditque annos 4. menses 8. dies 18. nam obiit dies 20. Novemb. anni 496. habuitque Anastasium II. successorem. De Gelasii vita plausibiliter agunt præter Platin. & alios, qui de vitis Pontificum tractatus ediderunt, Card. Baron. *Annal. Ecclesiast. tom. 6. anno 492. à vers. Elapsis igitur, cum annis seqq. Spondan. in illius Epitome, tom. 1. eisdem annis, Carrill. Annal. anno 492. cum aliis, Illescas Histor. Pontific. tom. 1. lib. 3. cap. 2. Jacob. Gualter. in Chronograph. sæculo 5. pag. 370. col. 1. & 5. ubi plures. Habetur etiam tom. 3. Concilior. pag. 617. in edit. Parisensi anni 1636. & inter Ecclesiasticos Scriptores recensetur in Bibliotheca Sacra, fol. 72. ex D. Hieronymo, & apud Bellarm. de Script. Eccles. sæculo 5. anno 492.*

Hic ergo eximius Pontifex inter alia plurima, quæ egregie pro Ecclesia utilitate patravit, duplex Romæ Concilium convocasse legitur tertio, & quarto sui Pontificatus anno. & utrumque reperitur d. tom. 3. Concil. ex pag. 661. & in Summa Conciliorum apud Coriolan. anno 494. & 495. In priori de quo in præsentis nobis est differendum, convenientibus Episcopis 70. Libri Sacri & Canonici, & Sanctorum Patrum opera, quæ Ecclesia approbatione sunt digna, recensentur, simulque apocryphorum catalogus traditur. Deinde de Ecclesia, ac Sedis Apostolicæ autoritate fit sermo. Hujus Concilii (quod ex Romanis vicesimum primum esse vult Padilla in suo Indice, seu Chronographia Concilior. pag. 27.) meminere Card. Baron. sup. anno 494. vers. Placuit autem inter hæc, & ibi Spondan. in Epit. eod. anno n. 3. Carrill. anno 494. Illescas d. cap. 2. ad fin. Theatrum vitæ humanæ tom. 4. lit. L, pag. 79. vers. Paulò post Gelasius, Bibliotheca Sacra fol. 73. in princip. Aug. Barbofa in collectan. ad cap. Sancta, n. 1. 15. dist. Valcarcer in Epit. Jur. Canon. in d. cap. Sancta.

Sacrorum Librorum canon non est semel editus est in Ecclesia, habetur enim Apostolorum canone 84. in Concilio Florentino sub Eugenio IV. in unione Armenia, Carthaginensi III. cap. 47. à Leone II. confirmato, Laodic. cap. 59. Tridentino sess. 4. & apud Innocent. I. epist. 3. ad Exuper. Sed in hujusmodi catalogis diversitas aliqua reperitur, ut legenti patebit; nam ex Divinis Scripioribus libri nonnulli aliquando dubia fidei fuere, qui tempore procedente, ab Ecclesia in numero Canonicoorum Voluminum sunt relati. Sixt. Senens. in sua Bibliotheca Sancta, lib. 1. sect. 1. vers. Canonici secundi ordinis, P. Suar. de fid. tract. 1. disput. 5. sect. 3. num. 9. Azor. Institut. moral. part. 1. lib. 8. cap. 1. vers. Libri porro.

Ibi: *Tamest Gravianus, ejus prima parte concessa.*

Consulas Turrecremat. August. Barbof. Valcarcer, & Acuña in d. cap. Sancta, 15. distinct. quod nedum diminutum, sed etiam mendis Scatenus usque ad Gregorianam Decreti correctionem testatur Glossa ultima in præcit. Concil. Roman. tom. 3. Concilior. pag. 664.

Ibi: *Scripturas, seu liberos de rebus Ecclesiasticis.*

Sixtus Senensis d. sect. 1. libros de rebus sacris, vel Ecclesiasticis tractantes in canonicos, & apocryphos dividit rursus canonicos esse, vel primi ordinis, vel secundi asseverat. Primi ordinis sunt, qui semper in Ecclesia ut Divini recepti sunt, nulloque tempore de eorum autoritate, ac fide infallibili dubitatum est, ut Pentateuchus Moysis, quatuor Evangelia, & alii; hosque ille protocanonicos appellavit. Ad secundum ordinem spectant libri illi, de quorum fide aliquando hæsitavit Ecclesia, sed labentibus sæculis sacrorum voluminum canonici sunt adscripti, ut liber Esther, Tobia, Judith, & alii, quos Senensis enumerat sub vers. Canonici secundi ordinis, ac Deuterocanonicos vocat. Hi antequam inter canonica volumina describerentur, Ecclesiastici dicebantur, primumque catechumenis, quibus canonicorum librorum electio non licebat, legi permittebantur. Ubi autem ab Ecclesia pro canonicis haberi ceperunt, non minus autoritatis ac fidei nacti sunt, quam alii approbatione antiquiores, quos intra primum ordinem Senensis constituit, apud quem hæc omnia, & ad stipulatur P. Gregor. de Valent. de reb. Fidei hoc temp. controversis, in analysi Fidei Catholicæ lib. 8. cap. 5. vers. Porro libri, Gloss. Ordin. Bib. in princip. ubi de libris Canonicis, & non Canonicis, Pat. Suar. ubi sup. Cornel à Lapide sup. Ecclesiastic. in prolegomen. cap. 1. vers. Suppono, Gasp. Sanch. in Esth. prolegom. 4. n. 8.

Ad Num. 1.

Libri Canonici sunt regula, ad quam Fidei dogmata examinantur, & ex eis sumuntur argumenta ad cunctas hæreses diluendas. Cornel. à Lapide in Pentateuch. de encomiis Sacra Scriptura, num. 20. Gloss. Ordin. ibidem, §. 1. Sixt. Senens. d. sect. 1. vers. Canonici, primi ordinis, & lib. 7. post princip. vers. Inter nefarias, Theatrum vitæ humanæ tom. 2. lit. C, pag. 67. sub verb. Canon. Quapropter heretici adversus utrumque testamentum plura commenti sunt, quæ nefarias, & perniciosas hæreses dixit Senensis ubi proxime, à quibus sacra volumina præter ipsum vindicant Card. Bellarmin. lib. 1. de verb. Dei script. Cornel. à Lapide ubi proxime, sect. 2. ex n. 51. qui n. 20. demonstrat, sacra Scripturæ usum ad plurima perutilem esse, ac necessarium. Sacra enim Scriptura, ait ille, sic à Spiritu sancto concinne contexta est, ut omnibus locis, temporibus, personis, difficultatibus, periculis, morbis, malis pellendis, bonis accersendis, erroribus jugulandis, dogmatibus statuendis, virtutibus inferendis, vitiis propulstandis sese accomodet. Ideo autem Canonicis Libris quoad Fidei dogmata standum est, quia Deum ipsum auctorem habent, h h 3